2009 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

COURANT, verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, be- Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; buitensteden *f* 6,00; franko door het geheele Rijk. ...n, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau ...URANT.

DONDERDAG, 1 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 30 November.

...beraadslagingen over de begrooting zijn dit jaar bij- ...mager, — alhoewel tusschenbeide een of ander ...n de anti-revolutionnaire partij min of meer ...t, de vergadering tracht op te vrolijken. De rol ...en heer J. van Lennep is in de zitting van gis- ... overgenomen door den heer Donker, die zich ...lijk heeft voorgesteld in zijn persoon eene karika- ...e leveren van het orthodoxismus onzer dagen. ...laten wij ordelijk voortgaan en aanvangen met het ... dan komt de heer Donker van zelven op zijn tijd ...heer van Lijnden trok vooruit als de hoornblazer ...n troep. Hij bespeelde in verschillende wijdloo- ...variatiën het thema van 26 April, in de hoop, ...daaruit alsnog te halen, wat men vroeger gehoopt ...daarin te zullen vinden. 't Geschiedt met weinige ... van welslagen. 't Is een deun geworden, die ...ren van 't fatsoenlijk publiek verveelt, sinds hij, ...raaiorgels gebragt, langs alle straten, markten en ...en oorentuitend heeft rondgeklonken. De toon was ...ook flaauw opgezet, en de heer van Lijnden be- ...te vreezen, dat het ministerie van het 26 April- ...liefst niet veel praat had, waarom hij dan ook de ...aring aflegde, dat hij voor zijn troep den aftogt ...moeten blazen, om de vanen van het ministerie ...verlaten, zoo het 26 April-lied stellig zou blijken ... meer in eere te zijn.

... werd evenwel de poging gedaan, om in dit ...lied een triomfmarsch te brengen. Tot bewijs ...e noodzakelijk de organieke wetten moeten worden ...en, werd zegevierend gewezen op de mis- ...ken, te Nijmegen opgemerkt. De heer van Lijn- ... had namelijk vergeten, wat de heer Groen in de ...e zitting had gezegd, toen men wees op de mis- ...ken, die bij de jongste verkiezingen onder den ... der April-beroering plaats hadden. De heer Groen ...e daarover geene klagten hebben aangeheven. Mis- ...iken waren onvermijdelijk. 't Is waar, maar 't is ... onvermijdelijk, dat de regering ze lijdelijk aan- ..., waar ze die ten minste bij hare ondergeschikten ...en moest tegen gaan. Daarenboven ook dacht de ... van Lijnden niet meer aan het gefiltereerd kies- ...sel van voor dezen, dat gedurende *lange* jaren in ... streken van het rijk *dezelfde* misbruiken heeft op- ...verd, die hij thans alleen te Nijmegen meende te ...ben ontdekt. Daarbij komt nog eene beleefde toe- ...ing van den heer Dommer van Poldersveldt, die ... den heer van Lijnden beteekende, hoe de gelaakte ...bruiken te Nijmegen waren ontstaan door het kwaad ...beeld van de vrienden van den heer van Lijnden, ... de tegenstanders het jaar daarna opgevolgd.

...halve de kieswet moest ook nog de gemeentewet ... den heer van Lijnden worden aangevallen, bepaal- ...lijk om het finantiëele keurslijf dat de gemeentebe- ...ren is aangedaan. Wij kunnen 't niet helpen, maar ... keurslijf is ons eene verdienste. De heeren anti- ...lutionnairen zijn in 't vak der belastingen al zeer ...felijk. Hunne theorie is zeer gemakkelijk. Zij noemen ... revolutionnair wat strekt om 't volk te ontlasten. ...ndelijk sloot de heer van Lijnden met de *solda-* ... uitdrukking, dat hij de jagtwet eene prulwet zou ...en, als het woord parlementair was. Wij maken ...over niet ons kompliment aan den heer van Lijnden, ...endeel, wij waarschuwen hem, als hij zoo voort ..., dat hij groot gevaar loopt van zich te encanail- ...en, 't geen voor een edelman, als hij is, jammer ...n zijn.

Na den heer van Lijnden spraken drie Groningers ...r hunne provincie. De heeren ten Cate, Reinders ... Zijlker achtteden produktieve uitgaven nuttig. Zij ...ren dus voor de uitgaven op de begrooting gebragt ...dienste van openbare werken. Maar zij klaagden, ...aar onze overtuiging, zeer te regt, dat hunne pro- ...bedeeld is. Er wordt weinig gedaan voor Gro- ...en en voor sommige andere grensprovinciën. De ... van Goltstein moge dat ontkennen, de cijfers we- ...spreken hem. En zoo al de heer Schimmelpenninck ... der Oye, die zich over de uitgaven voor den water- ...staat verheugt, opkomt tegen een ponds-pondsgewijze verdeeling der bijdragen over de provinciën, dan loopt hij slechts eene opene deur in. De sprekers hebben geene ponds-pondsgewijze verdeeling gevraagd. Zij hebben slechts gezegd, en wat zij beweren is evident, dat er van gouvernementswege weinig voor Groningen gedaan wordt.

De heer van Goltstein heeft daarenboven nog bezwaren tegen de begrooting, die hij evenwel zal aannemen omdat zij door deze regering wordt voorgedragen; die bezwaren zijn 1°., dat de uitgaven voor den waterstaat te hoog zijn opgedreven; 2°. dat te veel ongelijksoortige uitgaven zijn zamengevat. — Wij zullen daarbij niet stilstaan. Wij vermelden nog slechts, dat hij in het voetspoor van den heer van Lijden is getreden om het finantieel stelsel der gemeentewet af te keuren.

Vervolgens komt de heer Donker aan de beurt, die aan de Kamer nederig exkuus vraagt, dat hij niet eerder heeft gesproken. Met der daad, de heer Donker heeft de Kamer te kort gedaan door zijn langdurig stilzwijgen, dat zij reikhalzend hoopte te zien verbreken. Dat is dan ook eindelijk geschied. De Kamer is zoo gelukkig geweest van den heer Donker te horen voorlezen. De heer Donker had namelijk te verklaren, dat hij zich in de April-beweging zeer verheugd had; waarom had de heer Donker zich zoo zeer verheugd? Hij zegt het openhartig: vooral omdat een zoo voortreffelijk man, als de minister van Binnenlandsche Zaken aan het roer is gekomen. Daarop begon hij in eene langdradige ontwikkeling te treden van hetgeen de vorige regering misdaan had en de tegenwoordige moest goed maken. Hij deed daarbij een uitstap, dien de president achtte dat buiten de orde was. Maar de heer Donker was van meening dat hij dit aanloopje noodig had om tot de orde te komen, na eerst aan de regering een brevet van orthodoxisme te hebben uitgereikt. De regering, zeide hij, was geleerd door Gods woord en was protestantsch. Het schijnt niet dat zulks aan den prezident der Kamer zeer orthodox voorkwam in zake van konstitutionneele begrippen, waarom hij den spreker opmerkzaam maakte, dat Gods woord hier niets met het vijfde hoofdstuk had uitstaan. De anti-revolutionnaire spreker was daarmeê jammerlijk teleurgesteld, vond zich verpligt een groot gedeelte van zijne redevoering op te steken, en kwam eindelijk tot de naïve verklaring, dat men van den tegenwoordigen minister van Binnenlandsche Zaken niet kon of mogt verwachten wat gedaan was door den vorigen. En toch, na al dien lof aan den heer van Rheenen toegekend, dien ook wij als een voortreffelijk man hoogachten en te bescheiden kennen, om zich met den heer Thorbecke op eene lijn te plaatsen, begon de heer Donker ook aan den heer van Rheenen te beduiden, dat hij over hem niet al te gerust was. Hoe? niet gerust over eene regering, en over een man geleid door Gods woord en protestantsch? Neen, de heer Donker is nog niet gerust; want hij ziet nog niets van de tegenovergestelde rigting. Wij betreuren het, dat wij den spreker uit Edam niet kunnen volgen in al de uitweidingen waarmede hij de Kamer vermaakte. Wij eindigen dus met het slot zijner rede, toen hij meende toch *iets* te moeten zeggen over het vijfde hoofdstuk. Het was, dat de cijfers zoo groot en de onderwerpen zoo talrijk waren, dat hij er *niets over* kon zeggen.

De heer Dirks trad in een geschiedkundig overzigt van de diskussien over de kieswet, die geheel buiten de orde was.

De heer de Kempenaer vindt goed, dat de gebreken werden aangewezen in de organieke wetten. Hij meende daartoe te moeten bijdragen, door ook eens een paar gebreken, in de provinciale wet ontdekt, aan te geven. De heer de Kempenaer schijnt niet te hebben onthouden, wat de ondervinding hem nogtans geleerd heeft: *ars difficilis, critica facilis.*

De minister van Binnenlandsche Zaken antwoordt op de vraag naar zijne beginselen door te verwijzen naar het programma der regering. Wat hem betreft hij legt er zich op toe, om veranderingen aan te brengen, waar het noodig zal zijn, en om de stoffelijke welvaart te bevorderen. De regering acht den tijd nog niet gekomen om over te gaan tot de verandering van wetten waarvan het *beginsel* zou moeten worden vervangen. De organieke wetten hebben overigens nog te kort gewerkt om er een oordeel over te vellen. De regering had in haar programma van 26 April geen nieuwe wetten beloofd, zij had slechts enkele bepalingen op het oog gehad, die zij niet kon goedkeuren. Wat de centralizatie betreft, zij kan die niet anders tegengegaan, dan door de bestaande wetten in de uitvoering te temperen.

Nadat de heer Storm van 's Gravesande op de verbinding van den Rhijnspoorweg met Pruissen ten sterkste had aangedrongen, en ook de heer de Man zijne stem daartoe had geleend, sprak de heer Thorbecke om zich tegen gedane aanvallen te verdedigen. Wij behoeven niets daarvan te zeggen. De aanval was zoo zwak of zoo onhandig, dat wederlegging onnoodig was. Alleen stippen wij aan dat de heer Thorbecke aan de vrienden van het ministerie door woord en daad eene les geeft van hetgeen eene gouvernementeele oppozitie zijn moet.

Daarna werden de algemeene beraadslagingen gesloten en art. 1 tot 48 aangenomen.

Wij hebben gisteren het verslag der rapporteurs medegedeeld, omtrent de heffing der regten op de granen, enz. Wij geven thans het antwoord der Regering:

Het door de kommissie van Rapporteurs vastgestelde Voorloopig verslag betrekkelijk het wets-ontwerp, maatregelen betreffende tot aanmoediging van den invoer van granen en andere levensmiddelen, heeft aan de Regering aanleiding gegeven tot de volgende beantwoording.

§ 1. De Regering kan aanvangen met het geven eener geruststellende verzekering omtrent het in de eerste plaats door enkele leden geopperde bezwaar.

Het koninklijk besluit van 15 September 1853 (*Staatsblad* n°. 103) heeft in geenen deele de strekking om tot het oude stelsel der schaalregten op den in- en uitvoer van granen terug te keeren. Het bewijs daarvan ligt zoowel in den konsiderans der wetsvoordragt als in hetgeen bij de Memorie van Toelichting is gezegd. Daaruit blijkt dat de redenen, welke den Koning tot de tijdelijke vermindering der regten op de granen geleid hebben, niet ontleend zijn uit een bezwaar hetwelk het bedrag der bestaande regten op zich zelf opleverde, maar uit de buitengewone maatregelen in naburige Staten genomen, om aldaar bij voorkeur de ladingen granen tot zich te trekken.

De vrees dat de thans onder zulke bijzondere omstandigheden uitgevaardigde maatregel tot het stelsel van schaalregten zou terugvoeren, acht de Regering alzoo ongegrond.

Ook de noodzakelijkheid, door enkele andere leden voorgestaan, om de regten op de granen in de algemeene tarieflijst van 1845 op te nemen, beseft de Regering niet. De wet van 30 Mei 1847 heeft de regten op de granen vastgesteld, en het zal wel niets ter zake afdoen of die regten tusschen de regten op andere artikelen, bij eene andere wet bepaald, al of niet worden ingevoegd of bijgeschreven.

Maar die leden uiten den wensch, dat aan hun bezwaar eenigermate worde te gemoet gekomen door eene officieele uitgave van het algemeene tarief van regten, waarin, behalve de overige daarin sedert 1845 gebragte wijzigingen, de granen, met het daarvan te heffen bedrag van regten, op hunne plaats vermeld zijn.

De Regering moet opmerken dat die wensch genoegzaam vervuld schijnt door de tweede uitgave in het jaar 1852 van het tarief van regten welke een hoofdambtenaar bij het Departement van Finantien heeft bewerkt en in het licht gegeven, en waarin al de wijzigingen, sinds 1845 in het tarief gebragt, zijn te vinden en de granen in de alphabetische orde voorkomen. Die uitgave wordt dan ook in den regel zoowel door den handel als door ambtenaren gebruikt.

§ 2. De regering deelt ten volle in hetgeen men heeft aangevoerd ter bestrijding van het gevoelen van eenige leden, die thans het beginsel van handelsvrijheid in zijn volle uitgestrektheid op de granen toegepast wenschten te zien.

§ 3. Ter voldoening aan het verlangen tot aanvulling der medegedeelde opgaven, wordt hierbij overlegd een staat, aanwijzende de uitkomst van den oogst der voornaamste graansoorten hier te lande, volgens opgaven bij het departement van Binnenlandsche Zaken ingekomen. Die staat is in het vervolg van een gelijken staat, bij de behandeling der wet van 30 Mei 1847 aan de Kamer overlegd.

Men wenscht verder bijvoeging van opgaven, waaruit blijken kan hoeveel graan, hetzij van buitenlandschen, hetzij van binnenlandschen oorsprong tot binnenlandsch verbruik heeft gediend. Aan dien wensch kan bezwaarlijk met volkomen naauwkeurigheid worden voldaan. Alleen bij benadering is daaromtrent uit de overgelegde staten van den oogst en van den in- en uitvoer tot verbruik, overgelegd onder n°. 4 der gedrukte stukken, gevolgtrekking te maken. Zoo is bijv. gedurende het tijdvak van 1848—1852 eene hoeveelheid van 69,456 last tarwe tot verbruik van buiten 's lands ingevoerd, terwijl 70,272 last tarwe gedurende datzelfde tijdvak uit het vrije verkeer is uitgevoerd. Hieruit is alleen met zekerheid af te leiden, dat gedurende dat tijdvak de tarwe van binnenlandschen oorsprong voor de behoefte meer dan voldoende is geweest.

En afgaande op de opgave hiernevens van den oogst overgelegd, zou men kunnen aannemen, dat in de binnenlandsche behoefte is voorzien, door de ingevoerde hoeveelheid tarwe van buiten 's lands en door de opbrengst van den oogst, verminderd met het bedrag der tarwe, welke uit het vrije verkeer is uitgevoerd, daar het waarschijnlijk is dat de uitgevoerde tarwe over het geheel tot den oogst heeft behoord.

Men verlangt tevens te weten hoeveel graan uitsluitend voor de branderijen heeft gediend. Ook hieromtrent kan de Regering geene volkomen juiste opgave verstrekken. Zij kan alleen mededeelen dat gedurende de jaren 1850, 1851 en 1852 gemiddeld zijn:

	vaten.	kan.			
veraccijnsd	224.874	93	gedistilleerd	ad	100 pCt.
uitgevoerd	89,712	72	»	»	»
in fabrieken onder vrijdom ingeslagen .	11,010	54	»	»	»
te zamen	325,598	19	»	»	»
waarvan uit de aardappelstokerijen gemiddeld is geleverd	4,745	52	»	»	»
blijft	320,852	67	»	»	»

welke in de korenbranderijen vervaardigd zijn. Deze som is echter bij raming opgemaakt, daar van het uitgevoerde gedistilleerd de gehalte niet bekend is,

Indien men nu aanneemt dat al de korenwijnbranders 56 vingerhoeden gedistilleerd van 100 pct. per pond meel bekomen, dan zijn over de genoemde 320,852 vaten 67 kan, gebezigd 57,295,119 ponden meel.

Die branders bezigen gewoonlijk $^2/_3$ rogge en $^1/_3$ gerst, zoodat zij gedurende de jaren 1850, 1851 en 1852, gemiddeld jaarlijks hebben gebruikt 38,196,746 Nederlandsche ponden rogge en 19,098,873 Nederlandsche ponden gerst.

Berekent men nu de rogge tegen 68 en de gerst tegen 62½ pond per mud, dan verkrijgt men dat door de branders verbruikt zijn ongeveer 561,717 mud of 18,723 last en 27 mud rogge en ongeveer 305,574 mud of 10,185 last en 24 mud gerst.

Ten slotte zou men gaarne worden bekend gemaakt met den invloed dien het in werking komen van het besluit van 15 September jl. tot nu toe op den invoer en de prijzen der granen hier te lande gehad heeft. De Regering kan voor als nog dien invloed niet onder cijfers brengen. Zij aarzelt evenwel niet aan te nemen dat, wierd het regt op de granen als vroeger geheven, de aanvoer bij voorkeur uit vreemde havens zoude zijn gestevend en zoo, bij verminderden voorraad, de prijzen hier te lande zouden zijn gerezen.

§ 4. De regering meent, dat het tot groot misbruik zou aanleiding geven, indien ten aanzien van meel van granen zoo als dit in den handel van buiten 's lands wordt aangevoerd, een verschil in de inkomende regten wierd gemaakt, daar het haar is gebleken, dat zelfs bij scheikundig onderzoek het hoogst moeijelijk is uit te maken, van welk graan het meel herkomstig is. De vraag, of bij de heffing van den accijns op het gemaal de maïs niet met de rogge gelijk zou zijn te stellen, is welligt voor eene toestemmende beantwoording vatbaar, ofschoon het niet is te verwachten, dat deze graansoort hier te lande, waar het boekweitmeel en grutten, als geheel onbelast, in vele streken vrij algemeen gebezigd wordt, spoedig als voedingsmiddel van het volk zal worden aangenomen. De regering zal echter deze zaak tot een onderwerp van nadere overweging maken, ten einde, daar het eene wijziging eener accijnswet geldt, welke in dit wets-ontwerp bezwaarlijk hare plaats kan vinden, bij eene afzonderlijke wets-voordragt daarover kunne worden beslist.

§ 5. Blijkens het boven aangevoerde is het Koninklijk besluit van 15 September jl. uitsluitend genomen ten gevolge der maatregelen, waartoe de naburige Staten ten opzigte van de granen hadden besloten.

Het Belgische arrêté van 28 Augustus 1853 stelde den invoer van granen vrij, zonder te bepalen hoelang die vrijstelling zou werken. Het Fransch Keizerlijk dekreet van 3 Augustus 1853 staakte de heffing van de surtaxe, vastgesteld bij art. 4 der Fransche wet van 15 April 1832, tot den 31sten December 1853.

De Regering was uitsdien van oordeel, dat de schorsing van de heffing der regten op de granen zou voldoen wanneer die tot den 1 Julij 1854 plaats greep. Op dat tijdstip van het jaar scheen bovendien de vermoedelijke uitkomst van den oogst tevens eenigermate te kunnen worden berekend.

In den laatsten tijd zijn echter de maatregelen bekend geworden, welke ten voordeele van aanvoer van levensmiddelen in de Staten van het Tolverbond zijn genomen, en daar die maatregelen zullen in werking blijven tot ultimo September, meent de Regering dat de termijn in art. 1 van de wetsvoordragt, in plaats van tot 1 Julij, zou kunnen worden verlengd tot 1 Oktober. Eene wijziging van dat artikel in dien geest is vervat in de nevensgaande nota.

§ 6. De Regering heeft geen bezwaar gezien om aan den in deze paragraaf geuiten wensch te gemoet te komen en heeft dienvolgens de bijvoeging tot art. 2 van het ontwerp in de nevensgaande *Nota van Wijziging* opgenomen.

§ 7. De Regering heeft het regt op het meel niet verminderd, omdat de aan te brengen vermindering zoo gering zou zijn dat zij van geen den minsten invloed op den aanvoer van dat artikel kon worden geacht.

Het is evenwel juist dat voor de regten op de granen, gelijk die volgens de wet van 1847 zijn vastgesteld, 40^5 cent in het regt van ƒ4,50 per 100 pond meel zijn opgenomen, en daar men op gelijke vermindering in verhouding tot die op de granen schijnt aan te dringen, maakt de Regering geen bezwaar, ook thans in art. 2 der wetsvoordragt het meel en de daarmede gelijkstaande artikelen van den tariefpost tegen een regt van ƒ4,10 per 100 pond bij te voegen.

§ 8. In de Memorie van Toelichting worden, zoo als reeds bij de beantwoording der eerste paragraaf is gezegd, niet zoo zeer de hooge graanprijzen als de voorname aanleiding tot den tegenwoordigen maatregel opgegeven. Integendeel wordt daar gezegd, dat op zich zelve de bestaande regten op de granen tegen ruimer aanvoeren tot verbruik in Nederland, geen hinderpaal opleveren zouden, ware het niet dat zich de buitengewone omstandigheid had voorgedaan, dat niet alleen Frankrijk en België, maar ook de Staten van het Tolverbond hunne matige regten nog verminderd of geheel opgeheven hadden. In dien toestand, zegt de Memorie van Toelichting verder, zou de handhaving van het Nederlandsch tarief welligt ten gevolge hebben, dat de handel, uitgelokt door de bijzondere gunsten elders uitgeloofd, onze havens voorbijgaan en zijne zeilende ladingen naar vreemde landen zou doen stevenen. Op grond daarvan is het Koninklijk besluit genomen.

De konsiderans der wetsvoordragt stemt dus geheel overeen met hetgeen in de Memorie van Toelichting wordt gezegd. De naaste aanleiding voor het genomen besluit hier te lande was gelegen in de maatregelen door de naburige Staten uitgevaardigd.

De Minister van Finantien,
VAN DOORN.

De Kommissie van Rapporteurs voor het bovengenoemde wets-ontwerp heeft, na van deze Memorie kennis te hebben genomen, geen nader onderzoek ter dezer zake in de Afdeelingen der Kamer noodig geoordeeld. Tevens heeft zij gemeend, zich van het uitbrengen van een eigen oordeel omtrent de punten in de gewisselde stukken behandeld, te kunnen onthouden.

Aldus vastgesteld bij de Kommissie, den 25sten November 1853.

SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE.
HOFFMAN,
VAN RAPPARD.
WESTERHOFF.
SLEESWIJK VENING.

In den laatsten regel van art. 1 van het ontwerp wordt in plaats der woorden: 1*sten Julij* 1854, gelezen: 1sten Oktober »1854".

In art. 2 wordt achter de woorden: *Gierst...... een cent de* 100 *pond*, bijgevoegd: »Rijst...... drie cent de »100 pond, rijst in doppen of paddie, twee cent de 100 »pond".

Achter de woorden *gort, grutten en gepelde gerst... tien cent de* 100 *pond*, wordt bijgevoegd: »brood, beschuit en meel van alle graansoorten, vermicelli, macaroni, semoule en zemelen.. ƒ4 10 de 100 pond".

Bij de plaatselijke cholera-kommissie alhier zijn op 29 November aangegeven 1 lijder en *geen* overleden.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, is op 28 November aangegeven: *geene* cholera-lijder.

'sGRAVENHAGE, 29 Nov. Heden zijn weder in de Tweede Kamer onderscheidene adressen ingekomen tot ondersteuning van het bekende voorstel van negen leden, alsmede een tot afschaffing van den accijns op het gemaal en aan de kommissie voor de petitien verzonden.

— Men verneemt, dat het Ontwerp van Wet nopens het armbestuur onlangs bij den Raad van State is behandeld en dat het eerstdaags aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal zal worden aangeboden.

BATAVIA, 8 Okt. Eene publikatie van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië luidt als volgt:

"Lettende op het tegenwoordig overvloedige aanbod van wissels en de daardoor te weeg gebragte belemmering in den handel, op den toenemenden uitvoer naar Australie, die, onder de bestaande omstandigheden, geheel door wissels moet worden betaald;

En in aanmerking nemende, dat aan de bestaande bezwaren zal kunnen worden te gemoet gekomen door opheffing van hetgeen den uitvoer van gouden en zilveren specie en van ongemunt goud en zilver belemmert, dat is: door het vrijstellen van gouden en zilveren specie en van ongemunt goud en zilver, bij den uitvoer, van de betaling van uitgaande regten;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat tot den 31sten December 1855, in geheel Nederlandsch-Indië, de uitvoer van gouden en zilveren munt, mitsgaders ongemunt goud en zilver, Japansche kobangs en stofgoud daaronder begrepen, mogen plaats hebben zonder betaling van uitgaande regten.

— De verkoop van 30,891¼ pikols gouvernements Sumatra koffij, te Padang, van den 26 September heeft opgebragt eene som van ƒ684,000$^5/_{120}$, zijnde gemiddeld ƒ22$^{17}/_{120}$ per pikol.

— Gedurende de maand Augustus 1853 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen ƒ789,283.09½.

De opbrengst over de acht eerste maanden van dit jaar bedraagt . . . . ƒ4,498,046.

Hieronder zijn echter begrepen:
Aan regten op gouvernements-produkten ƒ832,334.19½
Aan terugbetaalde regten » 71,227.01
» 905,561.

Zuivere opbrengst ƒ3,594,484.1

Over de acht eerste maanden van 1853 is minder ontvangen dan over dien tijd in 1851. . . ƒ 578,971.
en minder dan in 1852. . . » 497,159.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 November. Van het oorlogstooneel is er niets nieuws met eenige zekerheid te vermelden. In weerwil van eene schorsing der vijandelijkheden op het oogenblik, is er echter nog niets bekend omtrent het sluiten van een wapenstilstand. Men blijft evenwel verzekeren dat hij spoedig zal volgen.

Het nieuwe ontwerp eener nota door Frankrijk en Engeland voorgesteld, is eindelijk in den raad der Ministers gebragt en met eenparigheid van stemmen verworpen. Dat ontwerp is niets anders dan eene omschrijving der nota door Reschid Pacha in Mei ll. ontworpen.

Of de Turken ook vrijwillig uit Kalefat zullen terugtrekken wordt niet bevestigd, terwijl het aan de zware regens wordt toegeschreven dat de Russen nog niet op deze vesting zijn losgetrokken.

— Het door den Aartsbisschop van Parijs ingestelde feest der scholen, ter bevordering van de harmonie tusschen geloof en wetenschap, heeft Zondag den 27 dezer in de Kerk van de H. Genoveva plaats gehad. Het ontzaggelijk gebouw was opgevuld met deputatien van alle de geleerde instellingen en kollegiën der stad. Geestelijken van verschillende orders en rang waren tegenwoordig.

Ten half twaalf ure heeft de abt Surat, Aarts-diaken van de H. Genoveva-kerk het H. Misoffer opgedragen, 't welk door deze overgroote en indrukwekkende menigte met buitengewone aandacht en eerbied werd bijgewoond. Eene uitgezochte en treffende muziek verhoogde de plegtigheid. Na de Mis, heeft Mgr. Sibour eene lofrede op den H. Augustinus uitgesproken en vooraf zijne levendige en diepe erkentelijkheid betuigd voor de wijze waarop men aan zijne oproeping te dezer plaatse had voldaan en waardoor men getoond had de strekking van dit feest, gelijk het door hem was voorgesteld te begrijpen.

Wanneer men bedenkt dat de Kerk van de H. Genoveva, vroeger in een Pantheon was herschapen, waar de overblijfselen van een Voltaire en Rousseau en andere doodsvijanden der Kerk werden neergelegd en den heiligen bodem ontwijdden, kan men licht nagaan, welk een indruk deze godsdienstige plegtigheid, die er naar streeft, om de door deze noodlottige geniën zoo geweldig verscheurden band te herstellen, moet gemaakt hebben op de ernstige en nadenkende verzameling van zoo vele mannen, die als lichten der Godsdienst en als sieraden der wetenschap alom bemind en geëerd worden.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 27 November:

— Mannheim, 23 Nov. De twee kappellanen van wien wij (in ons Nommer 2007) melden, dat zij nog op vrije voeten waren, is de een, de heer Lohler, tot eene gevangenisstraf van zes weken veroordeeld, te ondergaan in de gevangenis van Mosbach, werwaarts hij morgen ochtend ten vier ure zal vervoerd worden. Onmiddellijk

[illegible] na zijn verhoor, werd hij in hechtenis genomen, [illegible] zijne vrienden, die verlangend zijne terugkomst [illegible] het verhoor verbeidden, zich zijn wegblijven niet [illegible] verklaren, tot dat het eindelijk bleek, hij al-[illegible] achter grendels en tralies zat. De andere kapel-[illegible], kon wegens ongesteldheid aan de dagvaarding niet voldoen, de jonge man is, tengevolge der ontroe-[illegible], ziek geworden aan een zenuwkoorts; men vreest voor zijn leven. Eigenaardig is de verscheidenheid der straftoepassing. Te Karlsruhe en Freiburg is de gevangenisstraf twee maanden; te Neckargemund acht dagen; hier zes weken; te Bulach, een half uur van de residentie, beboet men met honderd gulden. Te Mosbach, Buchey, Adelsheim, Bischofsheim, Eberbach, [illegible] is de herderlijke brief voorgelezen, en voor zooveel men verneemt slechts de deken van Bischofsheim naar Mosbach in de gevangenis vervoerd. In het Opperambt Heidelberg heeft tot hiertoe geene vervolging van geestelijken plaats gehad.

— Van den Tauber, 23 Nov. De geestelijken die zich door de voorlezing van den Herderlijken brief der gevangenis hadden ten prooi gegeven, hebben alvorens het ongerande volk tot rust vermanende, zich in handen van het geregt gesteld.

— Heidelberg, 23 Nov. Het ministerie schijnt terug te treden. Heden ontving het bestuur hier en te Mannheim de wijziging geene geestelijken meer gevangen te zetten, maar met een boete van *f* 10 te straffen. De aankomst van den Pauselijke Nuntius Viale Preale is bereids ingeroepen. De geestelijkheid legt den vrede op uit de gevangenis.

— Dusseldorp, 26 Nov. Op het oogenblik wordt hier bij den Boekhandelaar F. M. Kampmann in den vorm eener brochure uitgekomen herderlijken brief van den Aartsbisschop van Freiburg en die van den Bisschop van Mainz en Limburg *in beslag genomen.*

— Hohenzollern. Het Sigmaringer kapittel heeft den 18 dezer ook een adres aan den Hoogw. Aartsbisschop van Freiburg gezonden.

— Baden, 25 Nov. Over het algemeen heeft ingevolge de tot hiertoe ingekomen berigten het meerendeel der geestelijken zich aan de zijde van hunnen Hoogw. Aartsbisschop gevoegd. 't Is een heerlijk teeken van den tijd dat ondanks de menigvuldige aansporingen tot afval, slechts weinige geestelijken het oor er toe leenen. De geestelijken van het landkapittel Fulda en Tauberbischofsheim hebben eene verklaring van hunne trouwhartige gezindheid jegens den Prelaat en het vervullen hunner geestelijke pligten, den minister van Binnenlandsche Zaken gezonden. Onder het vele treurige diene het volgende tot eene blijde tijding: onder de vele Badensche Katholieke ambtenaren, die zich aan hunne heilige moederkerk vergrepen hebben, ziet men eene verhevene uitzondering, waarop elke Baad met regt trotsch mag zijn; namelijk de door zijne verdiensten, zijn buitengemeene talenten en zijn standvastigheid uitmuntende stadsdirekteur von Uria, te Heidelberg. Hij moet — gelijk de stadsdirekteur graaf von Hennau te Rastat — aan het Badensch ministerie verklaard hebben, de bewuste ordonnantie van den 7 dezer maand, niet te kunnen uitvoeren, en hij verwacht dat men zijn geweten geen dwang zal aandoen. — Een aanzienlijk aantal gendarmen [illegible] verklaard liever den dienst te willen verlaten dan geestelijken in hechtenis nemen.

Het schijnt nu stellig dat 200 berigten van gevangennemingen van priesters die den herderlijken brief hebben voorgelezen, aan het ministerie zijn opgegeven; waar die brief nog niet is voorgelezen zal zulks aanstaanden Zondag geschieden. Mogten ongelukkig eenige geestelijken in dit geval in de vervulling van hunnen pligt jegens hunne oversten nalatig blijven, dan zal ongetwijfeld de opheffing van hun priesterambt hiervan het gevolg zijn. De tot hiertoe opgelegde gevangenisstraffen, worden ten gevolge der nieuwe ministerieele aanschrijving door de meeste ambtsheeren dadelijk in *geldboeten* veranderd; maar de stadsdirekteur Stephani te Mannheim schijnt vermaak er in te vinden ondanks de ontvangene ministerieele wijziging den tot zes weken veroordeelden kapellaan Dieder zijn straftijd te Morsbach te laten volbrengen.

— De Hoogw. geestelijkheid van het landkapittel Buchen heeft drie adressen, namelijk aan Z. K. H. den Prins Regent, den Hoogw. Heer Aartsbisschop van Freiburg en het groothertogelijk ministerie van Binnenlandsche Zaken gezonden. In het adres aan Z. K. H. den Prins Regent wordt onder anderen verzocht de opheffing der ordonnantie van den 7 November ll.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 29 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53⅝, 1840, 1842 [illegible] 96½, 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21¼; Binnenl. 3 pc. [illegible] 4 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 79¼.

PARIJS, 29 Nov. Fransche 3 pc. 74.25; 4½ pc. 100 05; [illegible] 3 pc. Binnenl. 41¾; id. 1 pc. 21¾; Russen 4½ pc. —; [illegible] —; Romeinsche Leening 1830 94¼.

LONDEN, 28 Nov. Cons. kont. 95 a —; op tijd 95 a —; [illegible] 97 a 99; 1829/39 97 a 99; 1852 94 a 96; Den. 3 pc. [illegible] 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 5 a 5¼; Gren. 20 a 20½; Uitgest. 7¾ a 8; Mexiko Nieuwe 24⅞ a 25⅛; Peru 4½ pc. N. 71½ a 72½; Uitgest. 50 a 52; Rusl. 1822 5 pc. 111 a 113; (N.) 4½ pc. 98 a 99; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 41¾ a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22 a 22¼; 3 pc. 46 a 46½; Coup. cert. 5¼ a 5½; Passive 4¾ a 5; Holl. 2½ pc. 63¾ a 64¼; id. 4 pc. 95¼ a 95¾; Venez. 31 a 33; Uitg. 12 a 14; Wissel op Amst. *f* —.—; 3/m. —.—, Grieken 1824 — a —.

WEENEN, 29 Nov. Met. 5 pc. 92⅝; Bank-Aktien 1331; Loten fl. 250 —; Wissel op Londen 11.19, Zilver 15½.

BERLIJN, 28 Nov. Pruissen 3½ pc. 90½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 92¼; Pools. 4 pc. 86; Loten fl. 500 88¼; Oost. Met. 5 pc. 81½; Amsterdam zigt 142⅜, id. 2/m. 141⅜.

HAMBURG, 28 Nov. Russ. Cert. 101; Den. 3 pc. 79; 5 pc. 97; Oostenrijk Met. 5 pc. 92; Spanje 1—3 pc. 20⅝; Binnenl. 3 pCt. 38¼; Mexiko 19.

FRANKFORT, 29 Nov. Met. 5 pCt. 78⅛, W. Bank-Aktiën 1328; W. Loten fl. 250; —; Spanje 1 pCt. 21½; id. 3 pCt. 40⅜; Wissel op Weenen 102.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	29 NOV. 4½ u. gebl.	30 NOV.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		61¼	61⅛	61 5/16	61 5/16
Dito Dito	3	73⅞	73⅞	73 5/16	
Dito Dito	4	92 3/16	91⅞	92¼	92¼
O. I. Leening 1844	4	9[illegible]			
Amortis. Syndic.	3½	91 5/16			
Handel-Maatschappij	4½	127			
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		49¼			
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	21 7/16	21 7/16	21½	
Dito	3	45½	45⅞		
Dito Binnenl. à 6/m.		40 13/16	40 11/16	40 13/16	40 13/16
Coup. Bewijzen.		5 7/16	5⅜	5 7/16	
Amortisable Schuld		4¾			
PORTUGAL te Londen	5	36 7/16	36⅜	36½	36½
Dito uitgestelde					
RUSL. bij Hope 1798 en 1816	5	104¼	103⅞	104	
Dito Dito 1828 en 1829		102¼	102½		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		94½			
Dito [illegible]	4½	95	95		
Dito bij *Hope*	4	89½			
Dito bij *Stieglitz en C°.*		87¾			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito	6				
POLEN, Certifikaten	4				
Dito Aand. à fl. 500		158	158¼		
Dito met Lot. 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4⅛			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	75⅜	75⅜	75 11/16	
Dito 1852	[illegible]				
Dito 1847	2½	39 1/16	38 3/16	39 1/16	
Dito [illegible]	2½	39 1/16	38 13/16	39 1/16	
Dito 1849	5	90	90	90¼	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B	5	90[illegible]	90[illegible]	90¼	
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt	98⅝			
BRAZILIE te Londen 1824	5		94¼		
Dito Leening 1843	5		93		
PERU	4½	69			
MEXICO Nieuwe	3	23 1/16	22 15/16	23 1/16	23
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	2		18¾		
Dito Uitgestelde		7 1/16	7 3/16		
ECUADOR à £ 100					

Mexiko onbepaalde 22 13/16, 11/16.

In Hollandsche, Portugeesche en Mexikaansche fondsen, was heden wel handel en blijven na eene neiging van achteruitgang getoond te hebben vast op hun vorig standpunt, in de overige soorten was de markt algemeen onbeduidend.

Koers van het Geld. Beleening 3 pCt, Prolongatie 4 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55 11/16	Livorno	2/m.	*f* 38¼
»	zigt	[illegible]	[illegible]		» 83
Bordeaux	2/m.	» 55⅛	Petersburg		» 1.88
»	1/m.	» 55½	Weenen	6/w.	» 30¼
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 242	Frankfort	»	» 98¼
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35⅝
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35½
Lissabon	»	» 41	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 41	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 45⅞	Rotterdam	»	» ¼

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 30 November.

VOORRAAD VAN JAVA KOFFIJ, op Ontvang-Cedullen bij de N. H. M. op ult. November 1853:

in Amsterdam	139,499	Balen
„ Rotterdam	61,849	„
„ Dordrecht	12,277	„
„ Schiedam	14,038	„
„ Middelburg	33,915	„

Te zamen . . 261,578 Balen tegen 288,576 Bn. op 31 Okt. ll., dus afgeleverd in deze maand 26,998 Balen.

VOORRAAD VAN BANCA-TIN, op Ceelen, op ultimo November 1853.

Liggende te Amsterdam	32,188	Blokken
„ „ Rotterdam	15,475	„

Te zamen . . . 47,663 Blokken tegen 81,640 Blokken op hetzelfde tijdstip in Anno Passato. — Afgeleverd in de maand November 21,000 Blokken.

ROTTERDAM, 29 Nov. De 70 balen Orseille, beschadigd heden in veiling, zijn voetstoots tot *f* 18 konsumtie verkocht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 30 Nov. Tarwe en Rogge tot vorige prijzen meest bij kleinigheden aan kons. verkocht; als van Tarwe : 130 ℔. Pools. *f* 485; 131 ℔ dito *f* 487; 132 ℔ Kubanka *f* 450.

Van Rogge: 122 ℔ Pruissische *f* 322; 120 ℔ n. Petersb. *f* 314; 117 ℔ n. Archangel *f* 304; 116, 117 ℔ o. gedroogde *f* 300, 304; 118 ℔ o. Odessa *f* 302; 120 ℔ Galatz *f* 310.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

ROTTERDAM, 29 Nov. Rogge. 142/2 ℔ Archangel *f* 308, *f* 310; 140/2 ℔ oude dito *f* 300.

SCHIEDAM, 29 Nov. Rogge. Verkocht: 140/2, 141/2 ℔ Archangel *f* 300 1/m., *f* 303 6/w. — Moutwijn *f* 18,75; Jenever *f* 23,25; Amst. Proef *f* 24,50, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 29 Nov. *Graanmarkt.* Stil, nominale prijzen.

Koffij. Afgedaan 300 balen Ceylon en 200 balen Brazil tot stijve prijzen.

Potasch. Verkocht 100 vat. Russische Potasch.

Rijst. Verkocht ongeveer 650 zak gepelde Arracan.

LONDEN, 28 Nov. *Suiker.* Geen belangrijke zaken, in Vreemde vaster, maar de prijzen blijven gesouteneerd voor zeilende ladingen en geacquiteerde partijen. *Geraffineerd.* Gestampte prijshoudend.

Koffij. Ceylon Native veel gevraagd en ferm a 47 s. tot 47 s. 6 d.; met neiging tot verhooging in plantage soorten.

Talk. Ferm en tot verhooging neigende; St. Petersburg in loco 56 s.

Graanmarkt. Tarwe moeijelijk te plaatsen, zelfs tot verlaagden prijs, waartoe de houders niet wilden overgaan. Vreemde Tarwe weinig gevraagd; voor dadelijke behoefte heeft men de vorige prijzen besteed. Gerst moeijelijk te plaatsen en 1 tot 2 s. lager.

LIVERPOOL, 28 Nov. *Katoen.* Ferm tot de prijzen van Zaturdag. Verkocht 7000 balen.

BORDEAUX, 28 Nov. *Voorloop* 3/6 blijft op 194 frcs. voor dadelijk.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 29 November. Het schip Anne, kapt. J. Hilbrands, van Suriname herwaarts gedestineerd, is, volgens telegrafisch berigt van Londen van den 28en dezer, lek, met verlies van zeilen, verschansingen en met meer andere schade, te Plymouth binnengeloopen.

Het schip Cornelis Houtman, kapt. J. H. Rolman, van Tjilatjap herwaarts gedestineerd, was den 27en dezer in goeden staat op de hoogte van de Singels met een loods aan boord.

PLYMOUTH, 25 November. Het schip Hermann Voss, kapt. Krogh, van Rotterdam naar St. Ubes, is alhier met verlies van fokkemast, zeilen en met meer andere schade, binnengeloopen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 28 Nov. R. Grivel, Rembrandt van Rhijn, Batavia. 29 Nov. J. van der Meulen, Vier Gebroeders, Batavia. - H. D. Visser, Zwaluw, Tegal. - F. Ritson, John Ritson, Soerabaija. - J. Kijle, Nestor, id. - J. H. Rolman, Cornelis Houtman, Tjilatjap. - K. Ouwehand, Preciosa, Suriname.

HELVOET, 28 Nov. J. Harting, Pinas Berg, New-York. — 29 Nov. A. Leeflang, H. Vincent van Paulo, Batavia. - T. Uars Tz., Ternata, id. - J. K. N. J. Bijl, Rijswijk, Calcutta. - H. Klaasen, Thecla, Valparaiso. - J. van der Harst, Gouverneur van der Eb, St. George d'Elmina.

BATAVIA, 23 Sept. Verbeek, Maria Anna, Rotterdam.

UITGEZEILD:

BATAVIA, 24 Sept. Petersen, Claudius Civilis, Amst. — 25 Sept. Bek, Anna Paulowna, id. - Van Noubuys, Graaf Dirk III, id. — 29 Sept. Lumley, Blundell, Rott. — 2 Okt. Christiansen, Java, Nederl. — 3 Okt. Tweehuys, Canton, Rott. Ferres, Abyssinia, Nederl. — 5 Okt. Poort, Amboina, Rott.

SAMARANG, 19 Sept. Knaap, Zeevaart, Amst. — 21 Sept. Bouten, Jan van Hoorn, id.

SOERABAYA, 18 Sept. Doornbos, Alida Wilhelmina, Amst. 23 Sept. Sweys, [illegible] Johanna, Pasaruang n. Amst.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. J. F. [illegible] van Odessa in Texel binnen, rapporteert, den 7en November, op 43° 45' N. Breedte en 12° 49' W. Lengte [illegible] het schip [illegible], kapt. Abrahamsz Jr., van Amsterdam n. Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Rembrandt van Rhijn, Grivel. 1235 krj. Suiker, O. I. Maatschappij van Adm. en Lijfrente; 40 k. Gom Gammar, 1 partij Gom Elastiek, 1206 b. Bindrottingen, Toe Laer en Comp.; 1213 b. Koffij, Order.

SOERABAYA, Elise Hunther, Whitefield. 1676 p. Tabak, Hope en Comp. 1142 b. Rijst, Jean te Booij; 675 z. Suiker, Kerkhoven en Coutinho 1200 Huiden, 100 pic. Bindrottingen, Order.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Cacaira, Buijs. 2600 b. Koffij. 1572 kann. Suiker, 578 sch. Tin, 668 b. Bindr. N. H. M.

Voor de Spijskokerij der *Vereeniging van den H. Vincentius*, ter gelegenheid van den tegenwoordigen gezondheidstoestand:

Van C. . . . . *f* 20.00

ADVERTENTIEN.

Men verlangt in de omstreken van Utrecht tegen primo Februarij 1854 eene bekwame **KEUKENMEID** van de R. K. Godsdienst, liefst uit *Gelderland* en van goede getuigschriften voorzien. — Adres met *franco* brieven onder letter K. M. bij den Boekh. H. A. Zweers, Kalverstraat bij de Munt, te *Amsterdam.* (3496)

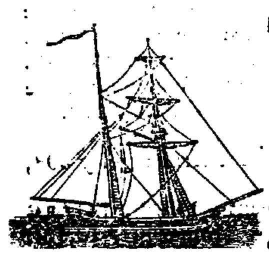

Te Rotterdam ligt in Lading naar St. Thomas en Curaçao, voor PASSAGIERS en GOEDEREN, *om spoedig te vertrekken:* Het Gezinkt Schoener Kofschip *NEWA*. Te bevragen bij den Reeder H. VAN RIJCKEVORSEL, of bij de Cargadoors KUYPER, VAN DAM & SMEER. (3497)

(3498) Ontvangen voor het R. C. burger Oude Vrouwenhuis **VREDENBURG** een bankbillet N°. 337, groot *f* 100, onder hartelijke dankbetuiging aan den onbekenden gever.

DE PILLEN EN ZALF VAN HOLLOWAY

hebben een bewonderenswaardige genezing bewerkt van Rhumatische aandoening.

De heer Danald M. Kellar te Murrumbidge in Nieuw Zuid-Walis, schrijft aan den professor Holloway het volgende: »Een man van omtrent vijftig jaren, in dienst bij den heer John Peter, vrederegter in die kolonie, leed sedert een jaar aan rhumatieke pijnen, ten gevolge van zich veel te hebben blootgesteld aan nat en koude. Hij was daarvan zoo sterk aangedaan dat zijn ligchaam geheel krom gebogen was. In dezen beklagenswaardigen toestand begon hij gebruik te maken van de pillen en zalf van Holloway, ten gevolge waarvan hij zoo spoedig herstelde dat het de verbazing opwekte van al degenen die van zijn vroeger lijden waren getuige geweest.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75: *f* 13.50, *f* 20,50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1 85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13 85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. Adama, Apotheker, Heerengracht hoek, Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. Milius te *Utrecht*, en bij J. Straatman, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (3330)

(3475) De Boekh. J. T. SOMMER te Almelo heeft alom verzonden en tot gemak voor H. H. Boekh. mede verkrijgbaar gesteld, te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en DE HAAS, 's Bosch, Gebr. VERHOEVEN en te Utrecht bij VAN ROSSUM:

JAARBOEKJE

VOOR TIJD EN EEUWIGHEID,

ACHTSTE JAARGANG 1854,

door M. Zugschirdt, met eene belangrijke toegift van Alban Stolz. *Kerkelijk goedgekeurd.* Prijs . . . *f* 0.50

INHOUD.

Voorwoord des vertalers. — Voorklagt des schrijvers. — Over de geslachten. — Of gemiddeld de mannen beter zijn of de vrouwen. — Over de lofredenaars der vrouwen — Vervolg. — Twee bruiloften. — De Houthoeve. — Vervolg. — De jonggehuwden. — Afkomst en opvoeding van MECHTELD. — Het leermeisje. — MECHTELD als huishoudster haa s vaders — De mannenjagt — De vangst. — Maartsch weder en vrouwen zijn veranderlijk. — Huistwist. — Gevolgen van den twist. — De ijverzucht. — De listige vrouw [illegible] — De visite — Eene andere visite. — Over de vroomheid der vrouwen. — De woudbrand. — De weduwe. — [illegible] — Waartoe eene moeder in staat is. — [illegible] Maria-Magdalena. — De Boom en de mensch en Splinters van het kruis. — Twee leerreden, uitgesproken op den feestdag van den H. JOZEF, voor eene vereeniging van handwerksgezellen, door ALBAN STOLZ.

NB. Deze twee leerredenen zijn ook afzonderlijk te bekomen voor den geringen prijs van 15 Cents.

Door G. B. VAN GOOR, te Gouda, is uitgegeven en in alle Boekwinkels te bekomen: De 1e tot 12e Aflev. van

EEN NIEUW GEOGRAPHISCH WOORDENBOEK

DER GEHEELE AARDE,

DOOR

J. KRAMERS Jz.

In een Boekdeel, vermoedelijk compleet in 20 Aflev. à 75 Cts. per Aflev.

Dit WOORDENBOEK, naar de *nieuwste* en *beste* In- en Uitlandsche *bronnen*, met de meeste zorg bearbeid, door eenen voor die taak allezins berekenden Schrijver, zal, ondanks zijn betrekkelijk geringen omvang (ten gevolge zijner fraaije Typographische uitvoering slechts EEN LIJVIG BOEKDEEL) al het belangrijkste en wetenswaardige uit de *Aardrijkskunde*, *Statistiek* en *Volkenkunde* bevatten, dat elders den inhoud van vele Boekdeelen uitmaakt, en alzoo voor ieder eene zoo gemakkelijke als getrouwe vraagbaak zijn.

Onder meer hoogst gunstige beoordeelingen zegt Prof. VETH in *de Gids*, omtrent de Letterdruk van dit Boek: »Een buitengewoon kleine, maar daarbij uitnemend zuivere en duidelijke druk, heeft den Schrijver gelegenheid gegeven, in eene zeer beperkte ruimte eene volledigheid te bereiken, die onze bewondering verdient. (3426)

Bij het intreden van den ADVENT vestigt C L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever te Amsterdam, Singel bij de Beulingsluis, de algemeene aandacht op de bij hem nieuwlings uitgegeven:

OUDE EN NIEUWERE KERSTLIEDEREN

BENEVENS

GEZANGEN EN LIEDEREN

VAN ANDERE HOOGTIJDEN EN HEILIGE DAGEN,

als ook van den Advent

EN DE VASTEN,

gerangschikt naar de orde van het kerkelijk jaar, enz.; alle met de ZANGWIJZEN voorzien, die er bij behooren en BEGELEIDING van ORGEL of Piano-Forte, ten dienste der

ZANGKOREN en KATHOLIEKE HUISGEZINNEN,

A. M. D. G. bewerkt door

Jos. Alb. Alberdingk Thijm en Lamb. Joann. Alberdingk Thijm.

De prijs van dezen uitgebreiden liederbundel, vol muziek, is gesteld op . . . . *f* 3 30

TEXT DER ADVENTS EN KERSTLIEDEREN, afzonderlijk . . . . *f* 0.30

Tevens kondigt hij aan, als dezer dagen bij hem uitgekomen:

EEN LEES- EN ZANGBOEKJEN VOOR DE JEUGD, uitgegeven door J. A. Alberdingk Thijm.

Dit bundeltje bevat vele der ook in bovengenoemde verzamelingen opgenomen Advents en Kerstliedjes, en kost . . . . *f* 0.60

Eerstdaags zal bij hem verschijnen:

VOLKS-ALMANAK

VOOR

NEDERLANDSCHE KATHOLIEKEN, in het jaar des Heeren 1854,

BIJ-EEN-GEBRACHT

DOOR

JOS. ALB. ALBERDINGK THIJM

EN

H. J. C. VAN NOUHUYS.

Versierd met twee platen en een belangrijk facsimile door Ed. Dujardin.

In deze uitgave van den Almanak zal voorkomen eene zoo naauwkeurig mogelijke opgave der VERNIEUWDE BISSCHOPPELIJKE KERKREGELING van de Nederlanden.

Verder zal zij bevatten: bijdragen in proza en poëzie
van Mej. Gertruda C. J., ...
en de HH. Willem J. N. H. van den Bergh,
J. Böhl, JGz.
J. M. Dautzenberg,
Mr Prudens van Duyse,
Pr J. Dyckmann,
S. J. Funnekotter,
J. J. van der Horst,
Pr P. J. Koets,
Past. M. H. Kruysen,
H. J. C. van Nouhuys,
Dr W. J. F. Nuijens,
Prof. P. van der Ploeg,
G. S. te G.,
J A. Alberdingk Thijm.

De Prijs blijft. . . . . 40 Cts.

(3479) Bij Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch, zijn ter handen en bij hunne gewone Correspondenten verkrijgbaar:

P. MARTINI SCHMITT.

EPITOME THEOLOGIAE MORALIS

Sti. Alphi. Mariae de Liguorio,

vol. 8°. I—XXIII, 530 pag. . . . . . *f*

Sti. THOMAE AQUINATIS, D. A.

De veritate Cathae. fidei contra Gentiles

seu Summa Philosophica.

2 vol. 8°. . . . .

R. P. LEONARDI LESSII S. J.

DIVINARUM PERFECTIONUM COMMENTARIA EXPOSITIO, ad mentem elevandam, et maximarum virtutum actus facilius excitandos, 288 pag. 18°. . . . . . .

CASUS CONSCIENTIAE

de mandato olim Emin. S. R. E. Card. Lambertini, S. D. N. Papae Benedicti XIV, propositi ac re[illegible] Cum indice locupletissimo.

Nova editio, 4 vol. 13°. . . . .

PONTIFICALE ROMANUM,

Clementis VIII et Urbani VIII jussa editum

3 vol. 8°. . . . . *f*

CAEREMONIALE EPISCOPORUM

Benedicti Papae XIV Jussa editum et auctum.

vol. gr. in 12°. . . . . *f*

MAGNIFICENCES DE L'EUCHARISTIE

ou l'Eucharistie, considérée dans tout son ensemble au point de vue théologique, philosophique, et moral; par l'abbé P. A. Turquais, 12°. I— 352 pages . . . .

ART DE SE TRANQUILLISER

DANS TOUS LES ÉVÉNEMENTS DE LA VIE

par le R. P. A. A. de Sarasa S. J. 12°. 232 pages *f*

JUAN DONOSO CORTÈS,

par CH. DE MONTALEMBERT.

Panégyrique du B. Fourier,

par le R. P. LACORDAIRE.

SAINTE THEODOSIE,

par l'abbé PH. GERBET, vol. 8°. de 82 pages *f*

HISTOIRE DE NOTRE DAME DE LA SALETTE

d'après les documents authentiques publiés jusqu'à ce jour, ornée de 3 planches, 2 vol. 18°. . . *f*

L'ECHO DE LA SAINTE MONTAGNE

visitée par la Mère de Dieu, ou un Mois de s[illegible] dans la société des petits Bergers de le Salette [illegible] à Mgr. l'Évèque de Nantes, vol. 12°. 336 pages *f*

Le Prêtre et le Médecin

devant le Société, par P. J. C. de Bruyne, vol. 12° *f*

LE PROTESTANTISME comparé avec le catholicisme dans ses rapports avec la civilisation européenne; par J Balmes, 2 vol. 8°. 3e édition. *f*

ALMANACH PITTORESQUE pour 1854 *f*

DE BETRACHTING

DER GEESTELIJKE VOLMAAKTHEID.

Hulpmiddelen om zich tot de geestelijke volmaaktheid op te wekken, deselve te vermeerderen en te behouden. Uit het Latijn, vol. 32° . . . . *f*

Hetzelfde werkje in het Fransch en Latijn. . . . *f*

En komt heden bij dezelfde Boekdrukkers van de pers:

MIJNE UREN MET MARIA,

of beweegredenen van betrouwen op de Allerheiligste Maagd; door H. Lebon, naar het Fransch, vol. 32°. *f*

MIJNE UREN MET JESUS,

door denzelven. *Tweeden vermeerderden druk.* *f*

DE H. COMMUNIE IS MIJN LEVEN,

door denzelven. *Derde Druk* . . . . . . *f*

Ter perse om nog voor Nieuwjaar te verschijnen:

VOLLEDIG HANDBOEK

DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS,

door J. Muller. *Tweede deel.*

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.